

Elfizetési árak:

Égész évre 10.- frt
Félévre 5.-
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.-
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpiaz, a városházával szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos péntek soronként 5 kr-ával számíttatnak.

V. v.	Sz. v.
1708	1705
11.	11.
1.50	8.10
9.48	1.45
9.01	12.36
9.41	10.55
5.00	9.07
5.30	
5.32	
8.54	12.16
8.13	11.17
	6.50
8.12	11.09
7.41	10.17
	4.00
7.39	10.14
7.21	9.47
7.20	9.46
5.59	9.18
	5.50
3.22	6.15
1.09	11.09
5.58	9.10
3.08	7.37
	5.30
3.03	9.52
	7.47
	6.29
	6.28
1.50	6.00
V. v.	
1727.	
1-11.	
	5.23
	5.15
	5.14
	4.37
	4.27
	11.55

Adalék közvilágításunk kérdésének megoldásához.

Debreczen, december 17.

I.

Most, hogy a bizottsági közgyűlés megbizta a városi tanács és közgyűlési tagokból alakított küldöttséget a közvilágítás kérdésének megoldásával és illetőleg az e végből szükséges tárgyalások eszközésével, — mindnyájunknak közös érdeke az, hogy ezzel a fontos kérdéssel behatóan foglalkozzunk s tisztába hozni igyekezzünk, hogy miképen lehet a városnak és lakosságának érdekeit összhangzásba hozva közvilágítás kérdését a legjobban megoldani?

Mindenekelőtt tisztába kell lennünk azzal, hogy a város és lakosság jogos igényei és a jelenkor fejlődöttebb kívánalmainak megfelelőleg, de pénzügyi érdekeinket is szem előtt tartva milyen világítási rendszer volna alkalmazásba veendő?

Erre a kérdésre teljes megnyugvással a legnagyobb határozottsággal megadhatjuk a választ: ez időszerint legjobb világítási rendszer a légszesz és villamos világítás kombinált rendszere, oly formán, hogy az utcái közvilágítás általában légszesz, egyes kiválóbb pontokon villamos vilá-

gitással váltakozva, — a magán fogyasztásra pedig légszesz és villamos világítás egyidejűleg, — párhuzamosan berendezve, hogy mindenki tetszése szerint alkalmazhassa saját használatára azt a melyiket akarja.

A hol most létesítenek új közvilágítási berendezéseket, mindenütt ezt a kombinált rendszert alkalmazzák azért mert a villamos világítás, (habár kétségtelenül ezé a jövő) hasonlíthatatlanul drágább mint a légszesz. Ugyanazon világítási effektus létrehozása, több mint kétszer annyit költségbe kerül és illetőleg ugyanazon pénzügyi felénynél is kevesebb világosságot nyerünk.

Azokban a kisebb, főleg vidéki városokban a hol a villamos világítás, mint kizárólagos világítási eszköz berendeztetett, — s az utcák és terek villamos izzófényvel vannak világítva, sokkal kevesebb világosság van mint volt előbb az olaj vagy petróleummal való világítás korában és pedig azért mert a teljesen kielégítő jó villamos közvilágítás messze túl haladna ama városok pénzügyét, hiszen ahoz, hogy az egész város területére kiterjedő jó villamos világítási berendezést létesítsen még Párizs, London, Berlin, Bécs, Budapest pénze sem elegendő, még ezekben a világvárosokban is csak egyes utcák és terek vannak villamos világi-

tással ellátva s az általános utcái közvilágítás a légszesz.

Ezért bármennyire óhajtanánk is, hogy a jövő, ezen páratlan szép világítási eszközét a villamos világot alkalmazzuk Debreczen közvilágítására, le kell erről mondanunk s meg kell elégednünk azzal, hogy a légszeszszel egyidejűleg és párhuzamosan berendezzük a villamos világítást is és lehetővé tegyük, hogy az üzletekben és magán lakásokban a hol t. i. a költségtöbblet döntő szerepet nem játszik a villamos világítás alkalmazzassék s annak a jövőben való fejlődése és elterjedése biztosíttassék.

Már most ha azzal tisztában vagyunk, hogy Debreczennek ez idő szerint légszesz és villamos kombinált világításra van szüksége, mindenekelőtt meg kell állapítanunk Debreczen világítási szükségletének a város és lakosság világítási jogos igényének mérvét és ehez képest el kell készítenünk a világítási tervezetet, mert valamint nem építhetünk sem házat sem más építményt terv és költségkiszámítás nélkül, ugy nem oldhatjuk meg a százszorta fontosabb és complicealtabb közvilágítás kérdését sem, a mig el nem készítjük a közvilágítási tervezetet. E végből meg kell állapítanunk azt, hogy a közvilágítás milyen kiterjedésben? milyen mérvben? milyen arányban? mi-

TARCSA.

Vasárnap a tanyán.

Irta: Tömörkény István.

Az ünnepnapok, amik hétközbe esnek, egészen mások, mint a vasárnapok. Amazoknak nincsen hangulata, mig vasárnap teljesen másképp mutatkozik a dolog. Mintha szombaton éjjel valami külön harmat esne az égből, egészen más színűre válnak tőle a fák, a virágok, a mező. Üdőbbek a levelek, a mező illatosabb, és igen ritka eset az, hogy vasárnap szél legyen. Olyankor nyugodt és méltóságteljes minden, pihennek csak és illatoznak a virágok, vasárnap még a méhraj sem úgy jár-kél közöttük, mint hétköznapon, most dolga nem olyan sürgős, nem is szorgalmatoskodik nagyon, hanem csak látogatásokat tesz a virágok kelyhében és udvarias dolgokat zümmög szép kedveseinek. Vasárnapi ruha van ilyenkor a méhecskén, nincs egy összekeverve, mint hétköznapon, mint szivárvány csillognak szárnyai a napon. A nap sem az a nap, a mely héten által süt, ez egy egészen más nap s már mikor hajnalban fölkel, meglátszik ez rajta. Sugarait békességesen küldi a tanyák közé s végigesókolja

a virágokat. Azok kellemes főhajtással üdvözlik, a pacsirta pedig a hány csak van, elébe röpül és gyönyörű szép verset mond neki. A felhők egészen fehérek s itt ott báránnyok formájában legelnek az égi mezőn. Szép ez is ilyenkor nagyon. Kékebb, mint máskor, vidámabb szöb, a szemnek kedvesebb, mint egy nagy templom kupolája, szeretettel borul a mezőkre e napon, a midőn nyugalom, esend és békesség uralkodik. A tavak is, ezök mind az ég esodálatos kékségét mutatják, még a mély kutak vize is és ha a téhen nagy szemére tekint az ember, e fényes, fekete golyóban is ott látni a vasárnapi kék eget.

A házfödélén tisztálkodnak a galambok és egészen úgy van a dolog, a hogy a régi gyermekvers mondja:

A kis galamb a háztetőn
Megtisztogatja szárnyait.
Megmosdik ám a czicza is,
Nyalván piczinke lábait.

Aki például nem hinné, hogy az állat is tudja, hogy vasárnap van, ne menjen messzire, hanem csak nézze meg a macskát. Az hétköznap nem pihen, hanem vagy a semjékben neszel mezei egér után, vagy a padláson dolgozik hasonló okokból, vagy a konyhába oson, hogy el-

lopja a csirkeözombot, szóval tesz-vesz a maga módja szerint. Vasárnap ellenben pihen, még pedig rendesen a padlásra vezető járón, ahol is elnyulván sütteti magát a nappal. Ilyenkor semmire sem ügyel, sőt még csak nem is veszekedik a társával, pedig ez legkedvesebb szokása. Most egymás mellett hevernek s legföljebb a sánta varju zavarja a nyugalmukat. A varju nem hiába, hogy fekete állat, de az még ilyenkor is csinyeken töri a fejét s valóban örül, ha a macskához settenkedvén, esíphet egyet a fülén azután odább ugrik.

Az udvarok kora hajnalban már mindenütt tiszták, mert az még az előző szombat délután történik. A szombat délután ez a munkája, a háznak és környékének felöltöztetése, hogy ünnepi módon fogadhassa a tiszta és kedves vasárnapot. Ilyenkor más dolog nincs. Ez a régi szokás, bár már halványulóban, a városokon is mutatkozik még és szombaton délután csak gyertyagyújtásig dolgozik az iparos, azután már csak a vasárnapi előkészületeket teszi. A legény a lábából előveszi ezüst óráját, hogy felhuzza, mert az vasárnap szokott járni és kiteszi ünneplő ruháját, hogy azon reggelig a ráncok elsimuljanak. A tanyákon pedig általában csak a tisztálkodás a

lyen kivitelben létesíttessék? A tervezet megállapításánál tekintettel kell lennünk a város és lakosság ez időszerű jogos igényeire és a jövőben való fejlődés és kiterjeszkedés kívánalmaira, de nem szabad szem elől téveszteni a város és lakosság pénzügyi érdekeit sem. Ha ily módon az irányadó elvek megállapítottak és tisztában leszünk azzal hogy minő? milyen kiterjedésű? milyen arányú? milyen minőségű? és milyen kivitelű világítási berendezést akarunk akkor el kell készíteni a részletes tervet és költségkiszámítást.

Mindezek mint szükséges előmunkálatok mellőzhetlenek a saját magunk tájékoztatására tekintet nélkül arra, hogy a város maga létesíti-e? vagy magánvállalkozás útján létesíteti-e s ha létesült, hogy maga kezeli-e vagy magánvállalkozás útján kezelteti-e? mert különböző rendszerű, különböző nagyságú, különböző erejű és kivitelű berendezések előnyei és hátrányai egymással szemben mérleghelhetők, nem lévén egységes terv és kiszámítás nélkül hiányzik az összehasonlítás mértéke.

Dr. Balkányi Miklós.

— **Kilépő főrendek.** A Magyar ország ma esti száma azt ujságolja, hogy gróf *Károlyi Tibor*, a főrendiház elnöke, b. *Edelsheim Gyulay Lipót*, herceg, *Odescalchy Arthur* és gr. *Hadik* kiléptek a szabadelvű pártból. E híresztelésből azonban egyedül *Hadik* gróf kilépése felel meg a valóságnak.

— **A diplomácia köréből.** A király herceg *Liechtenstein Ferencz* cs. és kir. rendkívüli és meghatalmazott nagykövete nek a császári orosz udvarnál ezen állomásáról saját kérelmére való visszahívását jóváhagyta és egyuttal megengedte, hogy neki ez alkalomból a legfelső elismerés és köszönet tudtul adassék.

szombat délután dolga és a gazdaság külső rendbeszedése. A semjékről behozták a kaszát és gereblyét, hogy helyén álljon. Az udvart végtől-végig fölsöprik, az eladó leány pedig a ház alját meszeli ki, továbbá ruhát vasal. A kocsit is ilyenkor szokás megkenni és halzsirban is most részesül a szerszám. A lovakat a tóra vezetik fürödni, ha nincs tó a közelben, megmosatnak s a tehén szeméből is eltüntetik egész heti sirása nyomait. A tehén ugyanis rendkívül érzékeny kedélyű állat, ha valaki megbántja, azonnal sir, néha minden látszólagos ok nélkül esorognak könnyei. (Ilyenkor borjuja jut eszébe, amit elvettek tőle.)

Vasárnap egésznap a semjéken áll a tehén, szépen, tisztán megmosdatva. A kutyák szundikálnak a tánczban és nem ugatnak, mert nincs mire. Nem innen jár koci az utakon, ellenben gyalogosan sétálnak a népek a közökön át. Az asszonyok színes ruhákban, selyemkendővel, feketében az emberek és vállukon viszik, két fülével összeakasztva, a ragyogó fényesre kefélt ünneplő eszimat, mit csak akkor húznak föl, ha a tetthely közelébe érnek. A tetthely valamely módosabb tanya, hova pap jött ki a városból és misét mond, de sőt prédikációt is tart. Mert

— **Elnökjelöltek.** A szabadelvűpárt tegnap esti rendkívül népes értekezletet tartott és ott a ma ismét megnyilvánuló képviselőházi ülésre nagy lelkesedéssel elfogadta a párt **Perczel** Dezső belügyminiszternek a Ház elnökévé, — **Tallián** Bélának és **Dániel** Gábornak alelnökké kijelölését.

— **Osztrák helyzet.** A keresztény-szláv klub memorándumot nyújtott be a kormányhoz, melyben felsorolja azon követeléseit, melyek létesítése után hajlandó a kormányt támogatni. Minthogy **Javorszky** ez ügyet a kormánynál kedvezően elintézte, a klub elhatározta, hogy a többség oldalán marad és a kormányt támogatni fogja.

— **Az aradiak Hieronymi ellen.** Aradról tegnapi kelettel írják: A szabadelvűpárt tegnapi közgyűlésén háromszáz választó előtt felolvasták Hieronymi Károly kilépését indokoló, a párthoz ma érkezett levelét. E levélben a válságból kiindulva jelzi, hogy a kormány az alkotmány által meg nem engedett uton akar kibontakozni. A lex Tisza aláírásával akarják pótolni a képviselőházi szavazatokat. Ő meggyőződésével nem tartotta összeférhetőnek a lex Tiszát aláírni, mert a felhatalmazási törvényt az aláírók még oly nagy tömege sem pótolhatja. Nehezen vált meg a párttól, de meggyőződését nem tudta a pártfegyelmek alávetni. Az obstrukció nem szolgál indokul arra, hogy a kormánypárt ne az alkotmányos megoldást keresse, mely csak a Ház feloszlata, vagy a kormány lemondása által egyedül lehetséges. Mindig hűve volt Deák szabadelvű politikájának, az obstrukciót elítéli, de az ellenzékhez nem csatlakozik.

A levél felolvasását heves közbeszólásokkal kísérték.

Neuman Ede nagyváros ajánlja, hogy a párt ne hamarkodja el a dolgot és egyelőre várakozó álláspontra helyezkedjék.

Hasz Sándor ügyvéd, a kamara elnöke óriási tetszéssel fogadott beszédben ajánlja, hogy a választmány tegnapi határozatát fogadják el. Egymásután dönti meg Hieronymi érveit, különösen a kormány lemondását illetőleg. A lex Tiszában nincs alkotmány sértés, mert azt tartalmazza, hogy az országgyűlésnek együtt kell maradnia és ez a lex Tisza csak addig érvényes, míg az országgyűlés

együtt van és alkotmányosan teljesen indokolt. Nevetséges volt e miatt a pártból kilépni, mert az országot kormányozni kell. Az ellenzék januárban biztosan vád alá akarja helyezni a kormányt és a miniszterelnök aláírásokkal látni akarta, kikre számíthat, kik azok, akik támogatják a kormányt? Nevetséges az, hogy a kormány a kisebbségnek engedjen és lemondjon.

Varjassy Árpád elnök lelkes hozzászólása után egyhangulag kimondták, hogy a tegnapi határozatot teljesen fentartják. A közgyűlésből a miniszterelnökhöz a következő táviratot intézték:

„Az aradvárosi szabadelvűpárt nagy választmánya ma este tartott értekezletén elhatározta, hogy úgy Nagyméltóságodat, mint a vezetése alatt álló kormányt és a zászló becsületeért kitartó országgyűlési szabadelvűpártot a válságos időkben tanusított hazafias magatartásáért a legmelegebben üdvözli és rendületlen bizalmáról biztosítja. Az aradi szabadelvűpárt nagy választmánya.

A költő-király szava.

Jókai utószava a „Magyar nemzet története” című munkához.

Befejeztük a magyar nemzet történetét, az Árpád honfoglalásától számított évezred végéig.

Adatok halmazából kerestük az igazságot, igyekeztünk a történelem minden mozzanatát helyesen megvilágítani.

Teljesen van az ország története oktató tanulságokkal, a melyeket jó a hon szülőltének emlékeztetben tartani s az idegennek megszívlelni.

Hogyan lesz egy kis nemzet hatalmas, hogy alkot hazát, hogyan szerez hirt, dicsőséget, benn jólétet, künn befolyást, békében fölvirágzást, hadban diadalmat, — a midőn egymással és fejével egyetért, a midőn magas ezélt tűz maga elé, a midőn küldetését megérti: — mindezt a történelem éreztapjára bevésve találjuk. De ugyanazon az éreztapon megtalálhatjuk a rozsdadettete sorokat is a melyek elmondják, hogyan lesz egy hatalmas, boldog nemzet eltiporttá, legigazottá, a midőn a nemzettest és a nemzetfő egymást meg nem értik, midőn a nemzet önmagát elhagyja.

A multak tanulságai utmutatói a jövődönnek.

Nem kell a magyar nemzetnek a dodonai berekhez járulni orakulumért

nem nagyon ritka az olyan tanya, a hol Isten tiszteletére külön szobát építettek és oltárt is állítottak bele; a szoba falát fehérre meszelték István, első szent királyunk könyörgő képét beleakasztották és az oltárt a Szűz anya nevével nevezvén, elébe járnak egyszerű hódolattal és eszimatját a vállán viszi a tett helyéig az ember, hogy mikor elébe járul, azon a eszimat az ut porának, a fű harmatának nyoma ne mutatkozzék. Más esetekben nem papot vitetnek ki, hanem kimegy az alsó-városról a remete-gerök és prédikál. Egy fiatal legényke ez a remete-gerök, paraszti sorból, de úgy tud beszélni az asszonyoknak, hogy nagyon szívesen halgatják.

Emiatt meg is késik az ebéd, mert dél jóval elmult, mire hazaérnek, de csak annál jobban esik az ünnepi étel. A vasárnap hangulatához tartozik a rizskása-leves, mely különösen jó étel, ha tyuk főtt benne. Ez már ritkább dolog ugyan, de még sem áll az, amivel sokan gunyolni szokták a tanyai népet, hogy csak akkor vág le egy tyukot, ha vagy ő beteg, vagy a tyuk beteg. Kerül tyuk is asztalra, persze csak ott, ahol van, egyebekben pedig szintén ünnepi étel az olajos kása, amihez az olajat a napraforgó-virág magjából

ütik. A kanalak lassan kopognak a tálban, mert most az ebéd nem sietős, hacsak a legényfiúnak nem, vagy az eladó lánynak. Ha valahol a környékben muzsika van a táncz helyen, délután már mindenfelől arra igyekeznek; a csöndes pihenő mezők gyalogösvényein hosszú sorban haladnak a leányok, sietve mindig, mert a lány külső szépségeihez tartozik, hogy lassan ne járjon; ellenben lassan halad a legény-csapat a selyemmel szegett ünneplő kalapban és hosszú szivart szivnak szivart-szivó-szopókából.

De nem kell gondolni, hogy minden vasárnap minden helyen volna táncz, hanem hol egyik helyen tartják, hol a másikon. Ennek oka leginkább az, hogy kevés a banda, nem telik mindenhol és ha valamely messzebb helyen van a táncz, nem szokás elmenni rá. A leányok azért csak összegyűlnék. Itt is, ott is mozogni kezd egy piros kendő a kukoriczák közt, az ákácok alatt és a piros kendő után azonnal mozogni kezdenek a selyemmel szegett kalapok. És találkoznak csapatostul valamely tanyaszélben, a hol a fűre árnyékok vetnek a fák, ott karéjba ülnek a leányok, míg a legény nép nem ül le, hanem a fákhoz támaszkodva tartja amazokat szó-

válságos idők közeledtével, minden kérdésére megtalálja a világos választ, a jól megérthető, országának tapasztalatokkal teljes történetében.

A honfoglalás első ezredéve bevégződött. Jól végződött be. A magyar nemzet rátalált önmagára. Szíve egyetért a fejével. Hareziás erényeit megtartva, kifejtve, mégis a békének örét látja benne a világ. Mivelhogy a hazáját, koronáját hiven és önként szolgálja, nem fél a rabzolgaságtól többé. Nem harezol az idegen nemzetekkel, hanem versenyez velük: nem ellenségekkel, szövetségesekkel veszi magát körül.

Amde az új ezredév az új honfoglalás korszaka fog lenni. A mit diadalmos fegyver ezer év előtt meghódított, a mit annyi vérhullatás visszahódított, az egyé lett, Magyarország új meghódításra vár, a szellem, az ész, a munka teremtő eszközeivel.

Terjeszkedni nem föladata Magyarországnak; de emelkedni igen. Határain túl egy elfoglalni való hant se vár Magyarországra; de határain nagy munka áll előtte.

A jövőnek tükrébe bepillantani nem adatott halandó szemének; de a jövő feladatait maga előtt láthatja minden elmélkedő lélek.

Erő és szellem, a mi egy nemzet életet fenntartja.

Önmaga iránti kötelessége a magyar nemzetnek, hogy erejét minden téren kifejtsse.

Örök békét jósolni nem lehet. Minden állam hadi gépeket szaporít, hadseregeket növel. De csupán hadi gépek és hadtömegek a háborút nem döntenek el. — Értelmiség, gyakorlottság, hazaszeretet, hősiesség a jövőben is erős tényezők maradnak.

Azt is szabad hinnünk, hogy hódításvágy, uralkodói szeszély e világrészben háborút nem fog indítani többé. — Harez csak a megtámadott igazság és szabadság miatt keletkezhetik s ebben a megtámadott eszmék táborának győzni kell s e diadalban az oroszlanrész azé lesz a ki mellettük legihivebben kitart.

S a hadverés idegzeze a rendezett pénzügy, a „nervus belli“.

Az országnak egészben, a nemzetnek tömegében gyarapodni, gazdagodni a feladata.

Versenyre kell szállni a magyarnak az egész világgal a földmívelés, álattevényésztés, kézmű- és gyáripár, kereskede-

lem, közlekedés, találmányok, tudományok és művészetek minden tartományában. Végtelen tér nyílik a hódításra.

Megoldásra várnak a nagy, szociális kérdések, a melyek egész Európa alatt (Magyarország alatt is) emelgetik a földet, el kell dölni a nagy tőke s a nagy munkásvilág közötti nehéz kérdésnek. S a magyar nemzetnek ebben a nagy küzdelemben nemcsak Európával, de az Ó-világgal és az Új-világgal is le kell számolni. Ez nehezebb harez lesz, mint a török járom lerázása.

A multban a nemzettest munkáinál működött a fej, a szív és a kar: ha ez a három ép volt, megöltünk; most beleszólt a történetírásba a gyomor és a nyelv. Ezek követelnek s követéseiket nem lehet se agyonütni, se agyon beszélni; nagy bölcseség, előrelátó ész, mely az igazságszeretet és a hazaszeretet között megtalálja az olvasztó követ, szükséges ezeknek szerencsés megoldásához. Pedig ez a megoldás a jövő legnehezebb föladata s egyedül a közérdek útján lehet elérni az egyetértést; a gyomorkérdést és a nyelv kérdést együtt lehet csak megoldani.

Jóslatokat ne tegyünk; de a multakról következtessünk.

Láttuk hazánk történetében, mily elkéseregett harezok folytak évtizedeken át a hit kérdése fölött s azok csak részei voltak az egész világrész felülő valásháborúnak: s ime, a jelenben senki sem gondol többé hit miatti harezra. Pedig az emberek most is imádják az Istent, óhajtják az üdvöt s a mi hazánkban hétfele oltárnál áldoznak az áhitatnak; de mind valamennyinek a hivi találkoznak a humanizmus, a hazaszeretet, a trón iránti hűség közös templomában.

Ha már a szentírások, ha a dogmák és kánonok fölötti harezokból ki tudnak jőzanulni a népek, bizonyára a nyelvtanok és szótárak fölötti harezokból is megfognak térni, a nélkül, hogy nemzetiségüket megtagadnák s szintén találkozni fognak az emberszeretet, honszeretet és királyhűség közös templomában.

Ennyit szabad a jövő rovasára, mint jogos követelést feljegyeznünk.

S ha egyszer e hazának minden lakója át lesz hatva annak a tudatától hogy egyedül a közös haza szereteze, a közös haza megtartása, fölvirágoztatása a talpköve a szabadságnak, kutforrása a jólétnek. akkor bizonyára be lesz töltve az a feladat, melyet a jövő élénk sza-

bott: Magyarország újból meghódítása s létrejött nálunk az írásban ígért „egy akol, egy pásztor“.

Adja az Isten, hogy ezt a feladatot ugyanaz a kéz vigye tökéletességre, a mely kéz megkezdte; áldás és szerencse kísérje a jövőnek titokteljes útjaiban nemzetünk koronás vezérét, szeretett királyunkat, Ferencz Józsefet!

A világszellem nem akarta, hogy Magyarország ezeréves történetét, a nagy országos örömnépek fényes lapjaival zárja be: egy gyászlapot toldott hozzá.

Egy örültségből fogantatott gonoszított letörte legfényesebb alakját ujjaszületésünk korszakának: gyógyithatatlan sebet ütött királyunknak szívében.

De e sebnak fájdalmát az egész nemzet érzi és osztja.

A jövőnek titkát sötét homály fűdi, melynek ködét a gyászlobogók még sötétebbé teszik. De a sötétségből magasan, fényesen emelkedik ki a legszeretettebb királyné, a vértanuvá lett nemzeti szent alakja, minden homályon keresztül világító glóriájával, hirdette a jelennek és a jövőnek, hogy nagy a nemzet, mely örömeiben és gyászában egy a királyával!

Dr. Jókai Mór.

A debreczeni dalegylet keleti utja. A belgrádi Stankovics-dalegylet Debreczenben.

Irták: Ujlaki Antal és Zong János.

Debreczen, Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság 1898.

A Csokonai nyomda- és kiadó részvénytársaság Ujlaki Antal ismert író, lapunk főmunkatársa és Zong János ev. ref. tanító tollából egy derék könyvet adott ki, melyben a dicsőséges debreczeni dalos egylet keleti utja és a belgrádi Stankovics dalos-egylet Debreczenben tett látogatása nagyon leírva.

A debreczeni dalosegyletre; nem kell himet varrni. Ismerik mindenütt, az egész országban, sőt még a külföld is dicsérettel emlékezik meg róla. És méltán. A debreczeni dalosegylet a dalt művészté emelte, évről-évre szedi a dicsőség virágait és zászlóján a győzelmi jelek mind azt bizonyítják, hogy egész életében dolgozott, fáradt, lankadást nem ismerő kitartással, legyőzve a nehézségeket. Egy családdá formálta a dal szereteze a dalosegylet tagjait, együttérző családdá, hol nem tud felburjánozni a visszavonás, a széthúzás mérgező növénye. Művelik lelküket, művelik a dalt, az édes csengő magyar dalt és évről-évre nemes szórakozást nyujtanak debreczeni dalos szerető közönségnek.

A dalosegylet olykor olykor köruttra megy, hogy elvigye az Alföld rónáira és a fenyvesek templomába dalait, a magyar dal dicsőségét. Az idén azonban elhagyta a hon határait és elment keletre, a csodaszép keletre, hol még kevesen ismerik a magyar dal erejét, erőteljes szépségét. Utjok diadalut volt s mikor a Boszporus kék vizénél megcsendült a dal, Allah hű népe csodálattal hallgatta a bűvös hangokat.

Ezen diadalut találjuk leírva ezen könyvben, melyet a debreczeni dalosegylet megbízásából irtak: Ujlaki Antal és Zong János, kik szintén résztvettek a keleti utban. Történeti tényeket írnak le s azokat megfigyeléssel és higgadt ítékezéssel még becsesebbé tették. Leírásuk olvasásánál odaképzéljük magunkat keletre, a kareni minaretek közé, hol felzendült a magyar dal s a török induló édesbus hangja.

Hű képét adja továbbá e mű Konstaninápolynak. A legapróbb részletekig leírják a szerzők a tengert, a megérkezést és a török fővárosban eltöltött napok szép emlékeit, a szultánnál tett látogatást érdekesen, a való színeivel, poétai lendülettel.

val. A legénynép nem annyira a leányokhoz beszél, hanem inkább egymás közt tréfáz, keresvén a módját, hogy azok a leányok nevetessenek. Például, hogy a Kajtár Miska a héten hajnalban, mikor befogott, olyan álmos volt, hogy a ló helyett az itató-vályura adta föl a hámat. Ezen már most akkorát nevetnek ott a tüvön, hogy ahány tanya a környékben van mind meghallja. Mert borzasztóan nevetni való az, hogy Miskával ilyen történt és ha Miska valami akar lenni a leányok szemében, erre vissza kell vágni, különben rajta szárad a szó és esztendő mulva már senki sem hívja Kajtár Miskának, hanem Vályus Miskának.

Igy tölti idejét a fiatalság, míg gazd-uramék a tanyaházban vannak, vagy pedig ülnek az öreg malomkövön az eperfa alatt. Onnan messze el lehet látni és az a kalendárium olvasására igen alkalmas hely. Van továbbá, ki heti képes újságot járát, abban különféle nagy esetek ábrázolásait lehet nézni és olvasni a mellé irt sorokat. A körökbe is járnak az újságok és a lapot olvasás czéljából onnan tanyáról-tanyára viszik.

Hol az öregek a betűkkel nem ismerősek, az iskolás fiu olvassa és amint a világi történeteket mondja, apjuk is, anyjuk

is tiszteletteljesen néznek a gyermekre, ki immár ilyen dolgokban is járatos.

A nap pedig e nyugalmas, pihenő ünnepen is megtette már útját a kék ég fehér felhői között. Lassan halad lefelé, jön az alkonyat. Lányok, legények haladnak haza, az uton a vasalt szoknyák suhognak és dévaj kacagás hallatszik ki a közökből. Gazduram becsukja a kalendáriumot és rözséért megy az asszony, hogy tüzhelyre vesse. Pattog is ott hamarosan a lábas alatt és veres, játékos fényét a láng az udvarra veti. Az ember a kuthoz áll, hogy friss vizet huzzon az állatoknak, azután a tehénért megy, hogy bevezesse. Az udvaron csak nagyapó marad a kis unokával. Ők nem találnak foglalatosságot, egyiknek még nincsen, a másiknak már nincsen tennivalója a világon. Csendesen nézdelődnek végig a tájon, a magas jegenyéken, amelyek most intenek bucsut a távozó napnak. Egy kis sürgés és forgás látható a tanyák környékén, de a föltámadt munka lármájában még nincs meg a hétköznapi zaj és tisztán hallható, amint a messzi iskola harangja megcsendül.

Nagyapó leveszi a kalapját és csendben hallgatja mindenik, amint a harangszó szelid suhanással végigszáll az alkonyuló mezők fölött.

A szerzők könyveik másik részében leírják a belgrádi Stankovich dalosegylet Debreczenben való időzését és azt a zajos barátságot, mely a szerb és a debreczeni dalosok szívében egymás iránt megerősödött.

Ezen szép munkát szerezzé meg mindenki, ki a debreczeni dalosegylet dicsőségének örül. Nemesak tudást és ismereteket merit ezen könyvből, hanem színes képeket is lát, melyek a való, az igazság színeivel vannak megfestve. Előolvasása e műnek szórakoztató, tanulságos és megtanít benünket arra az igazságra, hogy az ernyedetlen munka és bölcsvezetés, ha karöltve járnak. Kettős munkájukkal dicsőség árad.

Kétségkívül a legnagyobb dicséret illeti még a dalos egylet elnökét Márk Endrét, kinek vezetése alatt a dalegylet fénykorát éli. Az ő agítalása, szeretete a dalegylet iránt, áldozatkészsége és a dal iránt fogékony lelke hatalmas emeltyűn ezen dalos egylet dicsőségének. A dalos egylet történetében neki a legszebb lap fog jutni és méltán, mert szíve hozzáért az általa szeretett dalosokhoz.

A szerzőknek pedig köszönjük, hogy e szép ut emlékeiket összegyűjtötték s nem engedték át a feledésnek, mely megörli a incsőséget és elhamvaszt mindent, mi demesíti és lelkesítette egykoron a szíveket.

Melegen ajánljuk e szép munkát olvasóink nagyon is megérdemelt figyelmébe.

Koncz Ákos.

Felhívás előfizetésre.

A „Debreczeni Ellenőr” huszonöt év óta szolgálja Debreczen város és közönségének érdekeit.

Mindig a szabadság, egyenlőség és testvériség szent elveiért küzdött. Országos ügyekben a szabadelvű politikát hirdette mindig és kitarzott a mellett hiven a legnehezebb időkben is, mint most is, a mikor a kormánybuktatás hiru reménye a szabadelvűség elleneivel a legkülönbözőbb elemeket toborzotta egy táborba a szabadelvű párt ellen. E válságos idő annál szentebb kötelességünkkel teszi, hogy a szabadelvűség zászlója mellett annál hivebben kitarssunk.

Bennünket nem a személyek kultusza, hanem a szabadelvűség eszméje vezet, mert a történelemből azt tanultuk, hogy a magyar nemzet fennmaradását a szabadelvű eszmék fennmaradása biztosította.

Helyi ügyekben azt a politikát követte és tartja most is, hogy Debreczen metropolisának és hogy ezen pozíciójában minél inkább megerősödjék mindenkoron a magyarság erős vára maradjon, mindent el kell követnünk.

Ezen küzdelmünk támogatására kérjük Debreczen város közönségét.

A „Debreczeni Ellenőr” új előfizetői a lapot ez év végéig díjtalanul kapják.

A *Czivilis Naptár*t lapunk előfizetőinek ingyen megküldjük.

Az *Olthon* képes folyóiratot előfizetőink egy évre kedvezményképen csak két forintért kapják meg.

NAPI HIREK.

— A debreczeni ev. ref. egyház presbyterluma december 19 ik napján délután 3 órakor az egyház tanácstermében gyűlést tart Kiss Aron ev. ref. püspök, mint lelkészelnök és Simonffy Imre kir. tan. főgondnok kettős elnöklété alatt.

A tárgysorozat a következő:

1. Jelentés a f. évi november hó 20 ik napján tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének november hó 23 ik napján tartott hitelesítéséről.

2. Faragó András behívott presbyter felesketése.

3. Egy egy hely betöltése a gazdasági bizottságban, iskolaszékben és egyházközségi bíróságban.

4. A debreczeni tanári kör köszönő irata az országos középiskolai tanáregyesület debreczeni közgyűlése alkalmával tanusított áldozatkészségért.

5. Az egyházkerületi egyházi értekezlet elnökségének köszönő irata a szept. 7-iki értekezletre egybegyűlt lelkészi és világi tagok fogadásáért és megvendégeléséért.

6. A városi tanács 12199/1898. sz. átirata a prot. árvalatartó alaphoz tartozó 4000 forintos államadóssági kötvénynek 4 drb 1000 forintos papíráradéki kötvényre szétíratása tárgyában.

7. Gróf Dégenfeld József egyházker. főgondnok ur levele az ev. ref. felsőbb leányiskolával kapcsolatban létesíteni tervezett tanítónőképző ügyében alakított vegyes bizottságba küldött választása iránt.

8. Kató László árvák gondnokának kérvénye a pénztári ellenőr helyettesítéséért díjazás megszavazása és kiutalványozása tárgyában.

9. A gazd. bizottság f. évi 916. sz. végzése az 1899. évi költségelirányzatok betérjesztése tárgyában.

10. Az iskolaszék f. évi 817. sz. végzése a f. iskolai év elején tett elnöki intézkedések és általában elemi iskolaügyünk tárgyában.

11. Kovács József ügyvéd véleményes jelentése az egyházi tisztviselők haszonélvezetében levő kaszálóbirtokokra vonatkozó haszonélvezeti jog bekebelezése tárgyában a 152/7516—1898. bkgy. számú határozatra.

12. Az árvaügyi bizottság f. évi 944. sz. alatt kelt végzése a f. évi árvaszerelési számadás betérjesztésével.

13. Kósa Barna számvevő jelentése az 1899-iki adó és közalapi illeték kivétele és a felszólamlási idő kitűzése tárgyában.

— **Jótekonycélú hangverseny.** *Friedmann* Samu ismert zenetanár, kinek művészetét művelt lelkű olvasóink ismerik, január hó 22-ikén az *Arany Bika* szálló dísztermében, nagyszabású hangversenyt rendez. részben a V. H. O. Sz. javára. A hangversenyen a művész-tanáron kívül résztvesznek: *Boelmann* Juliette báróné, *Tóth* Árpád zene akadémiai igazgató, *Friedmann* József tanár, *Márton* Imre, *Ujfalussy* József dr., *Kövy* Lajos és *Kenezy* Gyula dr. A kétségkívül magas színvonalon álló hangverseny iránt már most is nagy az érdeklődés és mi, kik ismerjük városunk közönségének finom ízlését, már előre is jelenthetjük, hogy a január 22-iki hangverseny az új esztendő egyik legszebb művészi estéje lesz. A meghívókat és programot a rendező művész-tanár a napokban küldi szét.

— **Egy miniszter, aki kikéri a gratulációt.** Magyarország pénzügyminisztere *Lukács László* körrendeletben kikéri az újévi gratulációt. Vagyis jóelőre figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy neki ugyan ne gratuláljanak. A Debreczenbe is megérkezett körrendelete így hangzik:

Az új év közeledtével kijelentem, hogy sem a pénzügyminiszteriumtól, sem az alárendelt hatóságok- és hivataloktól, sem pedig egyes személyektől az újévi üdvözlőnek semminemő nyilvánulását nem várom, sőt szívesebben veszem, ha az illetők a szokásos üdvözlőtek mellőzése folytán megtakarított összegeket a jótékony egyesületek által kibocsátott újévi köszöntést mentesítő jegyek útján ezen egyesületeknek juttatják.

Lukács, s. k.

— **A debreczeni jótékony nőegyesület** december 18-án délután három órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Tanácskozás a közveasora felől. 2. Segélyezések. 3. Folyó ügyek.

— **A dalegylet hangversenye.** Az *Arany Bika* dísztermében ma este ismét élvezni fogjuk a mi országos hírű dalegyletünk művészi énekét. A műsor avatott kézzel, élénken van összeállítva és a dalegylet szabatos előadásában bizonyára kiváló élvezetben fogja tartani a közönséget. A hangverseny alkalmával az éneket *Mácsay* Sándor, kitűnő karnagy vezényli, a zenét pedig *Rácz* Károly szolgáltatja.

— **Hangverseny Nyíregyházán.** *Majerszky* Béla, Nyíregyháza város főjegyzője f. hó 27-ikén Nyíregyháza jótékony célú hangversenyt rendez, melyre Debreczenből meghívta: *Friedmann* testvéreket, az ismert művész-tanárokat és *Tóth* Árpádot, a zeneakadémia igazgatóját, kik szívesen eleget tesznek a meghívásnak.

— **Megnyílik a Margit fürdő jégpályája.** Ma reggel, az ébredéskor, az ablakokon jégvirágokat pillantottunk meg. Az idén az első jégvirágok. Ha nincs is hó, de olyan erős hideg járja, ha holnapig nem enyhül, a korcsolyázók nagy öröme megnyílik a Margit fürdő jégpályája. A megnyitás alkalmával katonazene játszik.

— **Elfogott sikkasztó.** A debreczeni rendőrség Debreczenben ma délelőtt elfogta *Frankl* Salamon pinczért, kit a gyulai törvényszék országosan köröztetett több rendbeli sikkasztásért. Ugyanekkor a délelőtt folyamán fogta el e rendőrség *Tamasovszky* Gyula pinczért, kit a rendőrség négy évvel ezelőtt kitiltott a város területéről s tegnap visszajött Debreczenbe. A rendőrség *Tamasovszky* kitolonczoltatja.

— **Gyorsáru-szállítás ünnep hetében.** A karácsonyi ünnepek előtt várható erősebb személy- és postaforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében, a gyorsárúknak személyvonatokkal való továbbítását korlátoztatt. Ennélfogva a f. évi december 19-től bezárólag december 24-ig terjedő alatt csak azon gyorsárúk fognak Debreczenből másnap reggelre Budapestre érkezni, melyek déli 12 óráig feladattak.

— **Nyílt köszönet.** A debreczeni országos tanítói árvaház ez év nyarán eltávozott tanítói és óvónői pályára készülő szegény árvái számára *Lamprecht* Frigyes ur 32 frtot, *Varkoly* József ur két fiu számára két pár eszímát ajándékozott. Az árvaház karácsonyfájára *Csáthy* Ferencz ur 35 drb. könyvet, *Schmidt* Soma hangszergyáros ur 3 drb. hangszert ajándékozott. Fogadják a nemes szívű jöltevők

a gratu-
minisztere
n kikéri
s jólőre
tóságokat,
janak. A
rendelete

kijelentem,
teriumtól,
- és hiva-
méllyektől
mő nyil-
visebben
kásos üd-
gtakarított
etek által
mentesítő
nek jut-

es, s. k.
Ögyesület
m órákor
asztmányi
zata a kö-
közvácsora
ügyek.

Az Arany
ét élvezni
egyletünk
t kézzel,
dalegylet
ra kiváló
séget. A
t Mácsay
i, a zenét

zán. Ma-
os főjegy-
jétékony
yre Deb-
testvére-
és Tóth
tőját, kik
vásnak.

irdő jég-
or, az ab-
nk meg.
nincs is
aa holna-
ók nagy
ürdő jég-
al katoná-

debreczeni
előtt el-
t. kit a
örözletett
gyanacsak
rendőrség
it a rend-
t a város
t Debrec-
t kitolon-

o hetében.
rható erő-
akadály-
a gyors-
o tovább-
a f. évi
december
gyorsának
reggelle
i 12 óráig

eczeni or-
arán eltá-
késülő
cht Fri-
sef ur két
adékozott.
sáthy Fe-
idit Soma
zert aján-
ü jöltevők

az árvák nevében nyilvánított leghálásabb
köszönetemet. Debreczen 1898. december
16. Kozma László árvaházi igazgató.

— **Felkérjük mindazon t. előfizetőinket,**
kik az „Otthon” című szépirodalmi és
hivonként megjelenő mellékletünkre a jövő
év folyamán is reflektálnak, hogy annak
egész évre szóló előfizetési díját vagyis
2 forintot vagy a lapjaink házhoz hordóinál
— vagy a kiadóhivatalban folyó hó 25-ig
lefizetni sziveskedjenek, hogy ezáltal a
szükséges példányszámok megrendelését
megtehessek. A jelzett időn túl és a nem
egész évre szóló megrendeléseket figye-
lembe nem vehetjük.

x **Figyelem!** Karácsony és újév küszöbén
állunk és tudva, azon régi bevett szokást, hogy
senki sem mulasztja el, hogy ismerőseinek és
hozzátartozóinak ne kedveskedjék valami
értékes tárggyal, ennél fogva mulhatatlan
kötelességünknek tartjuk az igen tisztelt
vevő közönség b. figyelmét Halmágyi Sámuel
jó hírnévnek örvendő női felöltő áruházára
felhívni, amely ez alkalomra a dusan felszerelt
raktárát mélyen leszállította, hogy mindenik-
nek alkalma nyíljon olcsó, szép és divatos
ajándékokkal kedveskedni. Dus választék a
egujabb kivételű béli belépőkben.

x **Szerencsés választást** ejtett a gróf
Esterházy Géza-féle cognacgyár részv.
társ, ezelőtt 6 hónappal vezérigazgató-
jává választván a szakkörökben általán
tekintély gyanánt elismert Sárkány Arnold
pestmegyei virilis földbirtokost. Az új
vezérigazgató minden ízében modern ember
állásának elfoglalása után pár héttel kül-
földre utazott, tanulmányozandó a cognac-
ipar terén előfordult hiadásokat. A Fran-
cziországból látott újítások és az Ang-
liában a szaggepek körül tapasztalt javítá-
sok és új alkotások arra bírták Sárkány
urat, hogy a vezetése alatti gyárat új
angol gépekkel lássa el és a gyártást
teljesen új modern alapokra fektesse. A
megfelelő munkálatok immár befejeztet-
vén az Esterházy gyár a legmagasabb
szinponra emelkedett s a máris mutat-
kozó eredmény már most is igazolja, hogy
a gyár vezetése tényleg szakavatott és
hozzaértő kezekbe került.

x **Katonazene a „Magyar Király”-hoz** ez. kává-
házban, ma szombat este a 39 ik gyalogezred
zenekara hangversenyt tart a következő mű-
sorral: 1. „Falu a hegyek közt” Nyitány
Tittlől. 2. „A hullámok közt” keringő Rosas-
tól. 3. II. Magyar Rhapsodia Lisztől. 4.
„Kikeleti varázs” Polka fr. (új) Nováček-től. 5.
„Magyar vigjáték nyitány” Kellertől. 6.
„Az én álmom” keringő Waldteufeltől. 7. „A.
B. C. Egyveleg” (új) Komzáktól. 8. „Asszony-
tréfa” Polka mazurka Krausetől. 9. Ábránd
„Bányamester” operettből Zellertől. 10.
„Két magyar táncz” Bráhmstól. 11. „Az én
Hazám” dal Hoffmann-tól. 12. „Tiek-Tack”
Galopp Strausstól. Ezen hangversenyre a
zenekedvelő közönséget meghívja s minél
számosabb látogatást kér
tisztelettel Eröss Jakab, kávé.

Törvénszék.

§ **A telekkönyvi vizsgáló bizottság a**
táblánál. Bernáth Elemér, a kir. tábla el-
nöke a debreczeni kir. ítélőtáblánál a te-
lekkönyvi vizsgálóbizottságot az 1899. évre
a következően alakította meg:

Elnök: Bernáth Elemér, a kir. ítélő
tábla elnöke; elnökhelyettes: Tar Gyula
kir. ítélőtáblai bíró; rendes tagok: Tar
Gyula, Mórey Ottó; póttagok dr. Gajzágó
Béla és Kölesey Sándor kir. ítélőtáblai
bírák.

§ **Bűnügyi végtárgyalások sorrendje.**

A debreczeni törvénszék büntető tanácsa
a jövő hét folyamán a következő bűn-
ügyekben tart végtárgyalást:

December hó 19 én:

Bauman Károly ellen, — lopás bűn-
tettéért.

Szabó Kálmán s társa ellen, — lo-
pás büntettéért.

Domokos Sándor s társa ellen, —
okirat hamisításért.

Kozma János ellen, — okirat hami-
sításért.

Sallai Sándor ellen, — lopás bűn-
tettéért.

Disler Jenő ellen, — lopás büntet-
téért.

December hó 21-én:

Cs. Szabó Sándor s társa ellen, —
lopás büntettéért.

Berecz József ellen, — súlyos testi
sértés büntette.

Jeles István ellen, — lopás büntet-
téért.

Papp Lajos s társa ellen lopás bűn-
tettéért;

Zsom Gáborné ellen lopás bűn-
tettéért;

Béres Gábor ellen közokirathamisi-
tás büntette miatt.

December hó 22-én:

Kovács János ellen súlyos testi sér-
tésért;

Szécsi Lászlóné s társa ellen lopás
büntette;

Láda István ellen lopás büntette;

Szabó Gyula ellen magánlaksértés
büntette;

Soós Ferencz ellen lopásért;

Ugyanaznap második és harmadfokú
ítélethirdetések.

December hó 23-án

Kiss Ferencz ellen, hatóság ellen
erőszak büne.

Kiss Antal ellen, csalás és lopásért
Sloszárík Ferencz, okirat hamisítás
vétsége.

Rácz Mihály s társa ellen, okirat
hamisítás büne.

Papp József ellen, magánokirat hami-
sítás büntette.

Hermanovszky János ellen lopás
büntette.

§ **A kir. ítélőtábla tanácsainak össze-
állítás az 1899 ik évre.** Bernáth Elemér,
a kir. tábla elnöke a következő évre az
ítélőtáblai tanácsokat a következőkép ál-
lította össze:

I. **tanács.** Közpolg. tkvi. urbéri
(1796. XXV. t.-ez.) ügyek. Elnök: Bernáth
Elemér, a kir. ítélőtábla elnöke. Bírák:
Ter Gyula, Giczey Gyula, Mérey Ottó,
Kölesey Sándor. (Együttal a felülvizgá-
lati tanácsban is előadók. Tanácsjegyzők:
Kolbenhayer Kálmán albiró; egyszersmind
a jegyzői iroda vezetője. Szarukán Zoltán
albiró; egyszersmind a jegyzői iroda ve-
zetőjének állandó helyettese.

II. **tanács.** Közpolgári, váltó, keres-
kedelmi, esőd- és bányá-ügyek; egys-
zersmind fvg. tanács. Elnök: Szeghő
István tanácselnök. Felülvizsgálati ügyek-
ben elnökhelyettes: Tar Gyula bíró.
Bírák: Sztáncsek János, Comanescu Sándor.
Dr. Gajzágó Béla, Viski Károly, Szücs
Miklós dr., Benkő József. Tanácsjegyzők:
ifj. Jákó Sándor aljegyző, dr. Öreg Béla
aljegyző.

III. **tanács.** Bűnügyek. Elnök Besse-
nyi Széll Farkas tanácselnök. Bírák:
Unger Gusztáv, Naszády Iván, Dr. Kiss E.
Ujhelyi András, Horváth B. Jeney György,
Dr. Szacsavay Elemér, Potorán István.
Tanács jegyzők: Dr. Ujfalussy Dezső
albiró, dr. Lefkovies Adolf jegyző, dr.
Öreg Béla aljegyző.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Vasárnap, december 18-án, délután
leszállított helyárrakkal: *Kék asszony*, operett;
este: *Stuart Mária*.

Hétfőn, december 19-én, („B” bérletben)
Viola, az Alföldi haramia, népszimű. Irta:
Szigeti József.

Kedden, december 20-án, („C” bérletben)
Vasgyáros, Ohnet sziműve.

Szerdán december 21-én, („A” bérletben)
Kis alamuszi, operett.

Csütörtökön, december 22-én („B” bérlet-
ben) *Remete csengettyűje*, opera.

Pénteken, december 23-án, („C” bérlet-
ben) *Remete csengettyűje*.

Szombaton, december 24-én: nincs elő-
adás.

Vasárnap, december 25-én, délután:
Falu rossza, népszimű; este bérletiszünet-
ben: *Aranylakodalom*.

Hétfőn, december 26-án, délután:
Szultán, Verő operettje; este („A” bérletben):
Toloncz, Tóth Ede népsziműve.

Kedden, december 27-én, („B” bérlet-
ben) *Hoffmann meséi*, operett.

Szerdán, december 28-án — ujdonsá-
gul — („C” bérletben) *Kikapós patikárius*,
vigjáték.

Csütörtökön, december 29-én („A” bér-
letben) *Kikapós patikárius*.

Pénteken, december 30-án („B” bérlet-
ben) — ujdonságul — *Fekete vér*, Jókai szim-
műve.

Szombaton, december 31-én („C” bér-
letben) *Fekete vér*, Jókai sziműve.

Őrült-e vagy szent?

(Dráma 3 felvonásban. Irta Echegaray Jos. For-
ditotta: Fenyéri Mór. A debreczeni színház
tegnap esti bemutatója.)

Mielőtt belekezdünk a tegnapi esti
bemutató előadás bírálatába, úgy gondol-
lom, nem lesz felesleges, ha egyet és
mást elmondok az *Őrült-e vagy szent?*
szerzőjéről.

Echegaray (Ecegeráj) József ma
63 éves, ki kereskedelem- és közoktatás-
ügyi miniszter is volt s ki csak 40 éves
kora felé vette észre, hogy lánglelke
legjobban a drámaírás felé vonzza s csak
hamar világhírűvé tette nevét drámaival,
melyek közül *Marianna*, *A nagy Galeotto*,
Folt, mely tisztít és tegnap bemutatott
drámája, melyet 1876 ban írt, nálunk is
jól ismertek.

Drámái mindig az emberi lélekből
indulnak ki, azt boncolgatja hatalmas
tehetsége szemüvegén keresztül s mint
nálunk ismert drámáiból látjuk, folyton a
mai kor szempontjából.

Echegaray a problémák mestere; de
a nélkül, hogy azokat meg akarná fej-
teni. Az ő drámái végén mindig egy-egy
nagy kérdést vizünk magunkkal lelkünk-
ben a színházból, melyre ki-ki úgy felel,
a mint neki tetszik.

Ezek után rátérek a tegnapi
esti bemutatóra, melyet telt ház nézett
végig s mit eddig sohasem tapasztaltam
a debreczeni színházban: a legnépesebb
csendő volt fényes biznysága a folyton
lekött figyelem-, érdeklődésnek és vára-
kozásnak, melyek után kiáltó ellentétül
zugott föl, még nyílt színen is, a taps-
vihár.

A dráma csaknem lehetetlen mesé-
jével, mivel lapunk tegnapi számában
már megjelent, nem foglalkozom, csak
annyit jegyzek meg, hogy a dráma főhő-
sének jelleme nem képtelen, mint többen
állítják, Don Lorenzót de Avendanót a jog
becsület, kötelességtudás és a lelkiismeret
embere, ki anyja büneért, midőn kör-
nyezetén már nem diadalmaskodhatik:
megadja magát, megengedi, hogy az
örültek házába vigyék. Így juttatja győ-
zelemre a zseniális szerző a legremek-
szinpadit technika keretében a realizmust
az idealizmus szemében. Így törpíti
szánalmas kérdőjelle szemünk előtt Lo-
renzót, kinek buknia kell ebben a kor-
ban, melynek szemében milliók között

egyetlen kivétel, ki a jog-, igazság- és becsületért kötelességtudóan, tiszta lelkiismerettel küzd saját romlása árán is és ez a mai önző kor előtt érthetetlen, vagy a szerző szerint örülség. Ha Aristides föltámadna, rokonlélekre találna Lorenzóban, kinek szent eszményeit a mai kor buktatja le piedesztáljaikról.

E drámája Echegeyaynak hadüzenet az erkölestelenség ellen, mely számító századunkban oly sokat megenged magának.

Ami az előadást illeti, el kell ösmernem, hogy a személyzet tehetsége javával járult az est sikeréhez.

Székely Sándor, Lorenzó nehéz szerepében, igazán csak tegnap este mutatta be tehetségét, szorgalmát és akaraterét. Sokkal kellett megküzdnie: a legkülönbözőbb érzelmek egész skáláját megszólaltatni s ami a legnehezebb volt: elhitetni a közönséggel, hogy végig józan tudós, ki csak akkor válik exaltálttá, a maga szemében is nevetségessé, részünkről pedig szánalmassá midőn eszményei csillagára elhittetett örülsége felhőjét borítja környezete. Gyönyörű organumából, melyet az érzelmek szerint folyton finomul tudott modulálni s szeméből is, hogy úgy mondjam, ideális lelke egész melege sugárzott, mely a fölvonások végén s még nyílt színen is tapsra ragadta a közönséget, mely szokatlan figyelemmel élvezte alakítását. Idővel, a színpadon való mozgást teljesen elsajátítva, legjobb jellemzőségeink egyike lesz, kinek tehetsége, alakja, organuma intelligenciájával párosul.

F. Csígházy Etel méltó társa volt, ki a tüdővészben szenvedő s fia nevét és becsületét féltő s azért még anyaságát is eltagadó anya szerepében, egészen meghatározó alakított jelenetét, hü bolygója volt Székelynek, ki körül az egész dráma személyei forogtak.

Komjáthy Angéla szerepét anyai, mely érzéssel játszotta s férje örülete s leánya boldogtalansága fölött érzett fájdalmát megkapóan színezte. Mint mindig, ez alkalommal is kiváló gondot fordított öltözékére.

T. Halmi Margit, ki minden szerepét helyesen fogja föl, szép alakítást nyújtott a szerelmes s apját végtelenül szerető Inez szerepében.

Kiss Irén a hercegné szerepében sok intelligenciával játszott.

Odry Árpád, a szerelmes herceg, helyesen találta el Inezzel való jelenetében a lírai érzelmek hangját.

Bartha és **Szentes** jóleső derűsége vittek be a drámába kisebb szerepükben.

Végül emlitem meg **Fenyéry Mór**t, mint a darab fordítóját, ki — egy-két magyartalanság kivételével — szépen ültette át a drámát. Őt is dícséret illeti a doktor szerepében. A rendezés jó volt, mely **Székely Sándor** érdeme.

Kovácsi Kálmán.

* **A színházi műsor.** A színház igazgatósága összeállította a jövő heti s az ünnepek hetére eső műsort. Megelégedéssel fogadjuk, mert meggyőződhetünk, hogy a színházi vezetőség kiváló gondot fordít a műsor összeállítására. A legjobb darabok szerepelnek a műsorban, mely változatos s érdekes. Színmű, népszínmű, operett, opera, vígjátékot adnak elő. Ujdonságban sem lesz hiány. Az ünnep hetében a „Magyar színház“ nagy sikert aratott vígjátéka, a „Kikapós patikárus“ s Jókai új színműve a „Fekete vér“ kerül bemutatásra. A jövő héten operaelőadásban is lesz részünk. Egy régi kedves operát, „A remete esengettyűjé“-t mutatja be a társulat. A műsor minden tekintetben kielégítő s a színházi vezetőségre izlés s szakértelmére vall.

* **Himfy dalai.** **Berczik Árpád** nagy sikert aratott vígjátékát „Himfy dalait“ **Komjáthy János** előadásra megszerezte. A vígjáték a jövő hóban kerül színre.

* **Műsorváltozás.** **Serfözy Zsenit** ért gyászest miatt a „Gésák“ mai előadása elmarad. E helyett **Csiky Gergely** színműve a „Stomfay család“ kerül színre.

* **Komjáthy új nyári állomáshelye.** Hódmezővásárhelyen a nyári színter, mint a Vásárhelyi Napló írja — **Makó, Krecsányi, Komjáthy Tiszay** színiközvetítők közül **Komjáthy János** a debreczeni színház igazgatója nyerte el.

Lex Heinze.

A német birodalmi gyűlés legközelebb a lex Heinze tárgyalja, mely az erkölestelenség ellen irányul.

I.

Ifju: Nos hát, eljöttem, hogy megkérem az ön kezét.

Kisasszony: Mondottam már, uram, hogy nem lehetek az öné. Más szeretek.

Ifju: És ön ezt bevallja nekem?

Kisasszony: Őszinte akartam lenni s nem szeretném, ha önt boldogtalanná tenném.

Ifju: De értse meg, akkor leszek csak igazán boldogtalan, ha önt meg nem nyerhetem.

Kisasszony: Hagyjon föl kérem lehetetlen ábrándjaival s engedje, hogy távozzam.

Ifju: De kisasszony . . .

Kisasszony (megáll a küszöbön).

Ifju: Hát nincs egy jó szava hozzám?

Kisasszony (zavartan): Uram, én valóban . . . Megvallom . . .

Ifju (reménytelenül): Megvallja? Igazán?

Kisasszony: Ugy érzem, mintha mégis vonzódnám magához.

Ifju: Ugy találja? . . . Nos, akkor ne habozzék!

Kisasszony: Az öné vagyok! . . . (Az ifju karjaiba esik.)

(Ebben a pillanatban a törvény emberei behatolnak az ajtón. A szerelmes ifjut tartóztatják, a leányt bejegyzik a fekete könyvbe.)

II.

Gigerli: Szóval, maga vonakodik, édesem. Lásza, ez nem helyes, ez nem illik.

Kokott: Uram, ezt a modort kikérem.

Gigerli: Hogyan, csak nem változtál meg, kicsim. Látod, én nagyon jó ember vagyok, hogy rólad csak a legrosszabbakat merem föltételezni.

Kokott: Ez arzátlanság!

Gigerli (megesipkedi az arzátl): Ejnye, de különös vagy ma. Máskor sokkal engedékenyebb voltál. Hej, milyen fufangosak is ezek az asszonyok, vagy leányok . . .

Kokott (kiabál): Segítség!

Detektív (ki eddig künn hallgatódzott, berohan): Mi az? (Nekiesik a gigerlinek): Ah, nyomorult! Megvagy!

Gigerli: De uram, hiszen ez a hölgy, ez a hölgy . . .

Detektív: Igen, ez a hölgy becsületes hölgy. S mivel ön megtámadta, a lex Heinze értelmében letartóztatom.

Gigerli: Bocsánat, ez félreértés. Hiszen önagsága engem jól ismer.

Detektív: Még sérteget? A törvény 333. §-a értelmében önt ezer frt pénzbírságra ítélem.

Gigerli: De, kérem . . .

Detektív: Semmi vonakodás!

Gigerli (fizet és távozik).

Kokott: Ezt ugyan becsaptuk!

Detektív: De még mennyire, kedvesem. Öröme csapjunk nagy mulatságot — ketten.

Kokott: Éljen az erkölcs!

(Függöny pirulva le.)

Mengodín.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 78.

Bérlet 64-ik szám „A“

Ma, Szombaton 1898. évi december 17-én

A Stomfay család.

Eredeti színmű 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

S Z E M É L Y E K :

Stomfay Ákos, képviselő	— Székely S.
Hétharsy Berta, báróné	— Komjáthyné
Keresztes Ágnes	— F. Csígházy
Margit, leánya	— Szabó Irma
Özv. Stomfay Bernáthné, szü-	
letett Komlóssy Klára	— Csügényi V.
Vilmos, fia	— Tanay F.
Lipóczy, kataszteri igazgató	Szathmáry Á.
Barnabás, fia	— Komjáthy J.
Stomfay Stanezi	— Kiss Irén
Stomfay Dénes, szolgabíró	Bartha István
Ida, unokahuga	— Fáy Flóra
Stomfay Kázmér, adóvégre-	
hajtó	— Sziklay M.
Forró Zsigmond, a Stomfay	
család ügyvéde	— Leadvay Ö.
Dr. Leleszi	— Szentes János
Dr. Virág	— Makray Dénes
Dr. Szilkei	— Hercegh S.

Holnap, vasárnap december 18-án, délután 3 órakor lesz állított helyárrakkal:

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor, bérletszünetben:

Stuart Mária.

Szomorújáték 5 felvonásban. Irta: Schiller F. Fordította E. Kovács Gyula.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

NYILT-TÉR.

Állami és orvosi ellenőrzés alatt.

Giber forrás

Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb. egyetemi tanárok által ajánlva.

Hathatós vas-arsen-víz vérszegénység, női betegségek, idegbaj és bőrbetegség stb. ellen

Elárúsítója: 978 16 12

Mattoni és Wille Budapest

és az összes gyógyszerárakban, továbbá **Mattoni Henrik Bécs és Franzensbadban.**

A ki (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kívánatra ingyen és bérmentve megküldi a **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

981 52 12

500 forintot

fizetek annak, ki a **Bartilla fog-vízének** használata mellett, üvege **35 kr.**, valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **A Sartilla's Erben, (E. Winkler) Wien, 19/1. Sommergasse I.** Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla féle fog-víz**et. (Hamisítványok följelentői jól díjaztatnak.)

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 drbot 4 frt 50 krért. Kapható **Debreczenben: Mihálovits István** gyógyszerésznél; — **Nagyváradon: Wachsmann Albert** droguistánál, Fő-utca.

Karácsonyi és ujévi

hasznos

ajándéktárgyakat

üveg-, porcellán-, majolika-, china-
ezüst- és bronz

különlegességeket,

valamint mindezen szakba vágó cikkekkel a legnagyobb választékban a legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítettek.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Uri lakások

1899. május 1-től

Kossuth-utca elején 9. szám alatt udvari emeleti 5 szobás lakás kényelmes mellékhelyiségekkel, külön mosóházzal, külön eselédlepcsővel, jóvizü kúttal;

Kossuth-utca elején 13. szám alatt utcai hat szobás emeleti lakás szép előszobával és kényelmes mellékhelyiségekkel, mosóházzal, külön eseléd-lepcsővel, jóvizü kúttal;

Kossuth-utca 26. szám alatt két különálló lakás, mindegyik 4 szobával és mellékhelyiségekkel, mindegyikhez külön házikert terrázzal az épület előtt virágos udvarkert, az udvarban jóvizü kút és mosóház

kiadó.

Értekezhetni

Kardos László
Kossuth-utcai üzletében.

Homoki sima szőlővessző eladás.

Méltóságos Gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak debreczeni mintaszőlőtelepéről.

Olasz-Rizling, Kövi-dinka, Zöld-Silvánt, Ezerjő, Nagy-Burgundi, Kadarka, Oportó és Chassellas peronosporamentes faj-tiszta 60 cm. hosszú, ősziszedésű sima szőlővessző eladó.

Bővebb felvilágosítást ad az eladással megbízott

Kubinyi Lajos,
Debreczen, Kossuth-utca 32. sz.

Vadász Emil debreczeni szőlőtelepén az ez évi szüretelésből kitünő minőségű

Olasz Rizling fehér

és nemes

Kadarka vörös bor

ELADÓ.

Ára készfizetés iránt, lehuzva mint színbor, a Rizlingnek **25 frt.**, a Kadarkának **28 frt.** Hordószámra nagyban lehuzatlan a Rizling **22 frt.** Mustrával készséggel szolgál.

Venni szándékozók szíveskedjenek becses rendelvényüket a fentnevezett termelőhöz, vagy **Posszert János** urhoz Debreczenben címezni, vagy esetleg a debreczeni m. kir. dohányfőttőzsde vezetőjénél t. **Nagy Árpád** urnál előjegyeztetni.

A kiszolgáltatás pontosan fogantatottatik.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbal bélelt cipővel. Ó Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.
Hiszünk, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.
Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbestbetétű cipők kitűnőknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fáradásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő híve
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem borkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid ideig viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el. Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladók: megfelelő árendjéért.

Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utca 10. sz.

Valódi hamisítatlan borok. A Teutsch B. József-féle

több kiállításon legnagyobb kitüntetést nyert valódi **erdélyi asztali és csemege**

hegyi borok

u. m.: **Rizling, Muskotály, Sauvignon, Semillon, Tramini, Leányka, Küküllőmenti, Steiniger, Carbonet** stb. eredeti töltésben legjutányosabb árban kapható **debreczeni főraktáramban**

Csanak József kereskedésében.

Teutsch B. József

Segesvárt, Erdély.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hirnevű háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsugattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Linimentum elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

PAULA-VIZ. P

A legjobb gyógyviz gyomor-, bél-, vese-, alhasi bántalmaknál, női és bőrbetegségek ellen. Számos előkelő orvos által ajánlva. Kiváló jó hatású főfájás émelygés és felőfőgés ellen, nemkülömben aranyérképződés megakadályozására. A keserű-vizek hatásával azon előnyt egyesíti, hogy

nem keserű,
hanem
kellemes izü.

1 drb literes üveg ára 25 kr., 25 drb literes üveg rekészben utánvétellel, vagy előlegos pénzbeküldés ellenében 6 frt.

Bérmentesen bármelyik vasuti állomáshoz szállítja.

Viszontelárusítóknak árengedmény stb.

Megrendelhető mindenütt és a

L PAULA L

gyógyforrás részvény-társaság központ! Irodájában.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 58.

Debreczeni képviselő és főelárusító
Huszár Károly.

Főelárusító: Fiumei Hitelbank (részvény-társaság) Fiumében.

NEM PÖRKÖLÜNK TÖBBÉ KÁVÉT ITTHON!

A legújabb időben alapított

Fiumei Kávé-Pörkölő Részvény-Társaság

egy nagyszabású telepet rendezett be Fiumében, hogy ott egy világhírű szabadalmazott új módszert, melynek nevezetesebb előnyeit itt rövidesen felsoroljuk, értékesítsen:

akávének pörkölő rendszerüknél nemcsak minden memes alkatrésze és tápanyaga egészben csonkítatlan marad, de bebizonyított tény hogy a nemesítő módszerrel szaporább, erő-

sebb zamatú, kellemesebb ízű és jobb kávé nyírűk.

Kiemelendő még, mi szerint az idézett előnyök mellett pörkölt kávénk hónapokon át is változatlanul friss marad

Számtalan elsőrangú vegyész, orvos és tudományos tekintély véleménye és bizonylata megerősíti állításukat, melynek hitelességéről egy kóstolópróba vételével minden háziasszony meggyőződést szerezhet.

Védjegy. Összes hordó és zsákküldeményeinken fenti védjegy alkalmazva lévén, kérjük okvetlenül annak szíves figyelembe való vételét.

Raktáron — folyton friss pörkölés, — minden jobb fűszer és csomage üzletben 1 frt 60 krtól 2 frt 80 krig kilogrammonként.

Tisztaságért teljes szavatosság.

Szabadalmazott módszerünk: Belga, Dán, Francia, Holland, Német, Svéd és Norvég országokban rövid 4 éven át fényesen bevált, felkaroltatott és tért hódított.

Kapható a következő fűszerkereskedésekben:

Üsának József, Geréby Fülöp, Kocsák Géza, Kun József, Klein Ignác, Lusztig Károly, Parti Ferenoz, Rosenthal Daniel és Fial és Szabó Zsigmond uraknál.

Főelárusító: Fiumei Hitelbank (részvény-társaság) Fiumében.

Igen alkalmas az utazásokon.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságoktól megvizsgálva.
(Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. júl. hó 3-án.)

Saig's
Kalodont

elismert legjobb

fogtisztító szer.

A száj kiöblítése csupán fog- vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító szer használata.

Mindenütt kapható.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó vizeket,
atlas-satin és batistokat,
haraszt-kendőket,
téli gyapju-nagykendőket,
valamint

szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsater.

Több ezer darab
maradék női ruhaszövetekből
feltűnő olcsó áron!

7 méter egy ruhának való női divatszövet
2 frt 20 kr.

Legolcsóbb és legzeleszerűbb
karácsonyi ajándék
egy

Ujságírók-Sorsjegye

melyvel

1 korona

árért

egy

100.000 koronás

és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezeléség 20%
levonással kívánatra készpénzben vissza-
váltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül
mind a 6 húzáson játszik. * * * * *

Huzás visszavonhatlanul 1899. évi január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

a Budapesti Ujságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége
IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Debreczenben a Takaré- és Hitelintézet, Közgazdasági bank.